

Speech Wouter de Bruijn tijdens het 'Duurzaam Diner', 13 december 2011

Dames en heren,

Het Platform Verduurzaming Voedsel brengt voor de 2e keer het jaaroverzicht uit. Was 2010 nog een jaar van zaaien, dit jaar kan er al veel geoogst worden. De Nederlandse agro- en foodsector behoort bij de voorlopers in Europa als het om verduurzaming van voedsel gaat, en de resultaten van het Platform tonen aan dat we deze positie zeker zullen en willen behouden. Ik wil de 5 schakels die in het Platform vertegenwoordigd zijn – ZLTO/LTO, FNLI, CBL, Veneca en KHN, in nauwe samenwerking met het Ministerie van EL&I – bedanken voor hun inzet en die van hun leden, het Nederlandse bedrijfsleven, en hen oproepen om de ambities ook volgend jaar op voortvarende wijze uit te voeren.

Het is een eer dat wij het eerste exemplaar van het jaaroverzicht 2011 mogen uitreiken aan de Kamerleden mevrouw Janneke Snijder, mevrouw Stientje van Veldhoven en mevrouw Wiegman die immers ook met gezonde kritische belangstelling de werkzaamheden van Platform hebben gevolgd. Mevrouw Snijder, mevrouw Van Veldhoven en mevrouw Wiegman, u bevindt zich in het goede gezelschap van vertegenwoordigers van alle schakels in de agro- en foodketen, waarbij ik in het bijzonder de leden van de Stuurgroep en het Platform wil noemen, en de vele bedrijven die betrokken zijn bij innovatiepilots. Zeer welkom zijn ook vertegenwoordigers van ngo's, die ons helpen en ons scherp houden.

Het Platform Verduurzaming Voedsel heeft in 2011 opnieuw belangrijke stappen gezet om de verduurzaming van productie- en distributieprocessen te versnellen en te verbreden. Ook, en misschien *juist* wel bij economisch zwaar weer, wordt de noodzaak om productieprocessen te verduurzamen door het bedrijfsleven daadwerkelijk gevoeld. Verduurzaming is immers vooral een kans om grondstofstromen te borgen, de kwaliteit te verhogen, kostenefficiëntie door te voeren, transparantie te vergroten, kortom het is 'business as usual'!

Er zijn in 2011 dan ook veel activiteiten onder de vleugels van het Platform gerealiseerd. De belangrijkste pijlers zijn de innovatiepilots en het Informatie Systeem Verduurzaming Voedsel, kortom ISVV. U krijgt daar vanavond meer van te horen - tussen de gangen van het duurzaam diner door. Ik wil nu vooral een blik op de toekomst werpen en daarbij 4 onderwerpen aansnijden.

Ik begin met de VERDIEPING VAN DE 9 THEMA'S.

Dit jaar hebben we een belangrijke inhoudelijke verdiepingsslag gemaakt als het om de invulling van de 9 verduurzamingsthema's gaat. We zijn daarbij geholpen door de WUR die per thema een 'state of the art' gemaakt heeft van de wetenschappelijke kennis die er is, en de internationale normen die gehanteerd worden. Deze nieuwe inzichten zijn belangrijk voor het bedrijfsleven, want met heldere definities weet je precies waar je aan toe bent. Maar belangrijker is nog, dat het daarmee mogelijk wordt om gemeenschappelijke verduurzamingsambities te formuleren, en een 'road map' voor deze ambities op te stellen. Steeds meer bedrijven worden op deze manier meegetrokken om een versnelling in verduurzaming te realiseren. Maar let op: we zijn er nog lang niet. Dit jaar is duidelijk geworden dat de thema's communicerende vaten kunnen zijn. Een verbetering op het ene thema, bijvoorbeeld dierenwelzijn, kan effect hebben op een ander thema, zoals naar bodem. Minder verpakkingen kunnen ertoe leiden dat producten kwetsbaarder worden waardoor er meer afval ontstaat. Komend jaar willen we meer ervaring opdoen met de wisselwerking tussen de thema's en met de methodieken om de optimale

balans te vinden. Ik verwacht dat meerdere innovatiepilots hier komend jaar kennis en inzicht over gaan geven.

En er is nog een andere belangrijke ontwikkeling: het komend jaar gaan we – mede dankzij de heldere definities - via ISVV veel ervaring opdoen met de kwalitatieve beschrijving van inspanningen per thema. Maar om de thema's ook naar kwantitatieve kengetallen te vertalen, daarvoor staan we nog in de kinderschoenen. Komend jaar zullen wij veel initiatieven gaan volgen die hier aandacht aan besteden, zoals bleek uit enkele innovatiepilots, de zeer recent van start zijn gegaan. Naar overheid en ngo's wil ik benadrukken dat zorgvuldigheid voorop staat, cijfers mogen nooit een doel op zich zijn! Anders gaan ze een eigen leven leiden zonder een relatie met de werkelijkheid.

Het 2^e onderwerp waarvoor ik uw aandacht wil vragen is VOEDSELVERSPILLING.

Zonder de andere 8 thema's te kort te willen doen, wil ik juist vanwege het belang van zorgvuldigheid bij kwantitatieve meetmethodieken, speciale aandacht vragen voor het thema grondstoffen en reststromen, dat ook wel door velen voedselverspilling wordt genoemd. Partijen uit het Platform willen daarom voedselverspilling zoveel mogelijk terugdringen, dat is vanzelfsprekend. De afgelopen jaren zijn er veel cijfers genoemd, maar op welk onderzoek is dit gebaseerd en hanteren we allemaal dezelfde definities? Veneca heeft dit voor de cateraars voor het eerst grootschalig en systematisch in kaart laten brengen door de WUR. En CBL en FNLI hebben PwC onderzoek laten uitvoeren. Opdracht was om van de beschikbare studies in kaart te brengen welke definities, methodieken en cijfers er over voedselverspilling bestaan, om zo te achterhalen waarop alle aandacht en informatie gebaseerd is.

Uit deze beide onderzoeken is gebleken echter dat slechts een beperkt deel van de publicaties is gebaseerd op gedegen onderzoek. Veel van wat is verschenen en is gemeld over voedselverspilling, is te herleiden tot slechts enkele bronnen. Verder bleek dat beschikbare onderzoeken geen betrouwbare schatting of metingen bevatten van voedselverspilling voor de 5 schakels in de voedselketen. Uitspraken over voedselverspilling in de retail, bij de industrie en in agrarische sectoren waren gebaseerd op schattingen en aannames. Om voedselverspilling beter in kaart te krijgen pleit het Platform Verduurzaming Voedsel er voor dat er nader onderzoek gedaan wordt per ketenonderdeel, en hierbij te focussen op vermijdbare verspilling. Daarbij is het essentieel dat er overeenstemming bestaat over de definitie en afbakening van voedselverspilling. We doen een beroep op het ministerie van EL&I om met deze aanbevelingen, toekomstig onderzoek naar voedselverspilling af te stemmen tussen de verschillende schakels van de keten, en om gezamenlijk - dat wil zeggen overheid en bedrijfsleven - verder op te trekken.

Dan vraag ik nu uw aandacht voor het 3^e onderwerp, TRANSPARANTIE.

We noemen transparantie over verduurzaming ook wel ons '10^e thema'. Veel van de inspanningen en resultaten van Nederlandse bedrijfsleven zijn nu nog niet algemeen bekend bij de samenleving, zowel de burger als de consument. Bedrijven zijn daar – om allerlei redenen - tot nu toe zelf wellicht ook te bescheiden of terughoudend in geweest. Of ze vonden de aanpassingen zo vanzelfsprekend dat ze er niet specifiek vanuit de duurzaamheidsgedachte over communiceerden. Daar gaat de komende tijd verandering in komen. In 2011 is er namelijk hard gewerkt aan ISVV: een ketenbreed systeem om aan de hand van de 9 thema's van verduurzaming inzicht te geven wat bedrijven doen aan verduurzaming. Straks krijgt u daar meer informatie over, maar ik wil nu alvast melden er trots op te zijn dat Nederland als 1^e in Europa ketenbreed en met bestuurlijk commitment van alle branches zo'n systeem aan het opzetten is. Wij doen er alles aan om zo veel mogelijk bedrijven te laten deelnemen, zo zullen wij dit komend jaar

ook als voorwaarde opnemen om in aanmerking te komen voor pilotondersteuning. Ook de ngo's en de politieke partijen, kunnen ons helpen om dit initiatief bij burger en consument bekend te maken.

En dan het laatste onderwerp, KETENSAMENWERKING.

Ik wil tenslotte stil staan bij de grootste onderliggende succesfactor van de voorloperspositie van de Nederlandse agro – en foodsector. Dat is toch wel de ketenbrede benadering van verduurzaming. Het is uniek dat alle schakels in de keten – ook wel de schijf van vijf genoemd – gezamenlijk aan verduurzaming werken. Ik noem nogmaals de partijen ZLTO / LTO, FNLI, CBL, Veneca en Horeca. Natuurlijk gaan de 5 partijen eerst na wat je zélf kunt doen, om dan – op gelijkwaardige basis – de problemen samen op te lossen, door de gehele keten heen. Dit alles in constructieve samenwerking met het Ministerie die bijvoorbeeld de belemmerende regelgeving aanpakt en een belangrijke financiële impuls geeft aan de innovatiepilots. Wij kijken er naar uit om deze unieke samenwerking komend jaar voort te zetten. Onze horizon reikt verder, want ook daarna willen wij de ketensamenwerking voort zetten. We hopen dat we daar binnenkort met het Ministerie een goede vorm voor vinden, die aansluit bij Topsectorenbeleid.

Wouter de Bruijn, voorzitter Platform Verduurzaming Voedsel

